

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/168/2024
Identifikačné číslo spisu:	6419202889
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6419202889.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. K. T., nar. XX. XX. XXXX, E., W. Č.. XXX/.XX, zastúpeného Mgr. Petrom Miklóssym, advokátom, Vráble, Hlavná 1221, proti žalovanej Bc. O. J., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, E. I., Š.X. Č.. XXX/.XX, zastúpenej: Špireková & Partners s.r.o, Žiar nad Hronom, Námestie Matice slovenskej č. 6, IČO: 47 232 811, o zaplatenie 57.703,64 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5C/15/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. júla 2023 sp. zn. 17Co/61/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu Banskej Bystrici z 26. júla 2023 sp. zn. 17Co/61/2022 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom z 04. januára 2024 č. k. 5C/15/2019 - 170 a uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom z 06. mája 2024 č. k. 5C/15/2019 - 1200 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 21. februára 2022 č. k. 5C/15/2019 - 1019 rozhodol tak, že súd žalobu žalobcu zamietla (I. výrok). Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške (II. výrok).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že medzi stranami sporu nebola sporná skutočnosť, že žalobca vykonával podnikateľskú činnosť v zmysle Výpisu zo Živnostenského registra Okresného úradu Piešťany, číslo živnostenského registra 204-4178 obchodné meno K. T., U.: XX XXX XXX, miesto podnikania XXX XX Z., A. I. XX.

1.2. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobca mal dňa 26. 03. 2007 dopravnú nehodu, ktorou došlo k poškodeniu jeho zdravia. Žalobca v spore tvrdil, že od momentu dopravnej nehody vo vykonávaní podnikateľskej činnosti nepokračoval a vzhľadom na svoj zlý zdravotný stav nebol už od tohto momentu robiť akékoľvek právne úkony. Na preukázanie svojho tvrdenia predložil súdu dôkaz znalecký posudok MUDr. U. W., PhD., MHA, ktorého v spore aj navrhol vypočúť. Žalovaná s uvedeným tvrdením žalobcu nesúhlasila, tieto tvrdenia žalobcu považovala za nepravdivé a úmyselne zavádzajúce. Poukázala na to, že rozhodnutie o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony

súd nevydáva so spätnou účinnosťou, pričom až rozhodnutím súdu o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony sa od právoplatnosti tohto rozhodnutia mení právne postavenie žalobcu v tom zmysle, že nie je úplne alebo sčasti spôsobilý svojimi právnymi úkonmi, prípadne len niektorými právnymi úkonmi, nadobúdať práva a povinnosti.

1.3. Zo záverov znaleckého posudku č.18/2018 zo dňa 02. 05. 2018 znalca v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia MUDr. U. W., PhD., MHA, ktorý súdu predložil žalobca, súd zistil, že žalobca v období od 26. 03. 2007 do 30. 06. 2009 trpel takou duševnou poruchou (posttraumatickým amnestickým syndrómom ťažkého stupňa), ktorá ho robila neschopným na vykonávanie akýchkoľvek právnych úkonov, včítanie dávania plnej moci jeho príbuzným. Zdravotný stav žalobcu mu tieto úkony v uvedenom období vykonávať slobodne a s plným vedomím nedovoľoval. Súd v spore na návrh žalobcu vykonal aj dôkaz výsluchom MUDr. U. W., PhD., MHA. MUDr. U. W., PhD., MHA na pojednávaní zotrval na záveroch znaleckého posudku. Doplnil, že žalobca mohol nejakým formálnym spôsobom niečo podpísať, avšak nemohol chápať o čo ide, čiže išlo o pasívny spôsob. Medicínsky je nemožné, aby žalobca v danom čase vedel čo podpisuje. Žalobca sa v tom čase nevedel o postarať o seba, nemohol si vybavovať pre seba žiadne veci ani riadiť firmu. Pokiaľ by sa u žalobcu prejavovali lucidné svetlé chvíľky, tak išlo len o povrchné, krátkodobé, prechodné prejavy, avšak je vylúčené, že by ho mohli spraviť schopným vnímať. Súd konštatuje, že žalobca v spore preukázal, že v období od dopravnej nehody dňa 26. 03. 2006 do právoplatnosti rozhodnutia o jeho pozbavení spôsobilosti na právne úkony do dňa 03. 06. 2009, nebol schopný vykonávať akékoľvek právne úkony.

1.4. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobca bol pozbavení spôsobilosti na právne úkony rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 4Ps/8/2008 zo dňa 25. 02. 2009 právoplatný dňa 03. 06. 2009 a za jeho opatrovníčku bola ustanovená žalovaná a ani skutočnosť, že žalobcovi bola spôsobilosť na právne úkony navrátená rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp. zn. 4Ps/5/2016 zo dňa 18. 08. 2017 právoplatný dňa 11. 09. 2017.

1.5. Žalobca v spore tvrdil, že jeho podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania uvedených v dokladoch o živnostenskom oprávnení ukončila žalovaná a všetky jeho živnosti zrušila žalovaná. Žalovaná je teda osobou, ktorá zlikvidovala majetok žalobcu, ktorý slúžil vykonávaniu jeho podnikateľskej činnosti. Žalobca v spore tvrdil, že žalovaná toto urobila bez potrebného oprávnenia a splnomocnenia. Žalovaná v spore poprela, že by ukončila podnikateľskú činnosť žalobcu, a že by zlikvidovala jeho majetok. So žalobcom sa stotožnila v tom, že nemala žiadne oprávnenie a ani splnomocnenie na takéto konanie. Podľa tvrdenia žalobcu, mala žalovaná ukončiť podnikateľskú činnosť k 31. 12. 2007.

1.6. V spore bolo preukázané, že k ukončeniu podnikania žalobcu došlo na základe listiny doručenej na Obvodný úrad v Piešťanoch dňa 30. 11. 2007, a to Oznámenia o ukončení podnikania u ohlasovacej činnosti, ktorá bola podaná v spojení so Splnomocnením zo dňa 28. 11. 2007, ktoré podpísala svedkyňa M. G.. Aj keď svedkyňa spochybnila podpis žalobcu na danom Splnomocnení a žalobca navrhoval vykonanie dôkazu grafológom, za účelom posúdenia podpisu žalobcu na listinách, súd je toho názoru, že vykonanie toho dôkazu je pre posúdenie nároku žalobcu právne irelevantné a nehospodárne. V prípade, pokiaľ by aj podpis na Splnomocnení nepatril žalobcovi, neznamenal by to, že došlo k protiprávnemu konaniu žalovanej. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že pokiaľ by aj k ukončeniu podnikateľskej činnosti žalobcu ku dňu 31. 12. 2007 malo dôjsť činnosťou žalovanej (čo v spore nepreukázal), táto skutočnosť by automaticky neznamenal, že žalovaná zlikvidovala majetok žalobcu, ktorý slúžil vykonávaniu jeho podnikateľskej činnosti a spôsobilá mu škodu. K majetku žalobcu a jeho tvrdenému zlikvidovaniu sa nevedela vyjadriť ani svedkyňa M. G.. V období od dopravnej nehody žalobcu, čiže od 26. 3. 2006 do ukončenia jeho živnosti, čiže do 31. 12. 2007, žalovaná nebola opatrovníčkou žalobcu, nakoľko ešte nebol pozbavení spôsobilosti na právne úkony, čiže za žalobcu nemohla konať ako opatrovníčka na základe rozhodnutia súdu. Žalobca sám v spore tvrdil, že žalovaná nemala oprávnenie a ani splnomocnenie na takéto konanie, s ktorým jeho tvrdením sa žalovaná stotožnila.

1.7. Súd v spore zistil, že Okresné riaditeľstvo Policajného zboru odbor kriminálnej polície v Nitre uznesením sp. zn. ČVS:ORP-2017/3-VYS-NR-2017 zo dňa 22. 06. 2021 začalo trestné stíhanie za podvod voči neznámemu páchatelovi, ktorý mal v mene žalobcu podpísať dňa 26. 04. 2007 splnomocnenie, ktorým mal žalobca udeliť žalovanej plnú moc na všetky právne úkony týkajúce sa leasingových spoločností a tiež k prístupu k informáciám o pohyboch na účtoch žalobcu a následne konať protiprávne a za zločin sprenevery, pretože počas spravovania majetku žalobcu v čase jeho

pozbavenia spôsobilosti na právne úkony poberal za žalobcu nemocenské dávky a invalidný dôchodok, ktoré neznámy páchatel použil na doposiaľ nezistený účel, nesplácal záväzky poškodeného, ktoré sa postupom času previedli do exekučných konaní, čím mu spôsobil škodu, zastavil, lebo skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20. 07. 2021 (prokurátor zamietol sťažnosť oznamovateľa a súčasne poškodeného ako nedôvodnú). Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že splnomocnenia boli skutočne udelené žalobcom žalovanej zo dňa 26. 04. 2007, zo dňa 04. 06. 2007, ktoré boli overené notármi, sa nevzťahujú na ukončenie podnikania žalobcu, týkajú sa len úkonov vo vzťahu k leasingovým spoločnostiam a k prístupu k informáciám o pohyboch na účtoch žalobcu. Generálna plná moc zo dňa 10. 3. 2008 sa týka až obdobia, ktoré sa nevzťahuje na predmet sporu.

1.8. Súd na návrh žalobcu vykonal v spore dôkaz výsluchom svedka J. G., ktorý bol zamestnancom žalobcu. Mal vedomosť o tom, že žalobca predával oleje a mazivá firmy FUX a robil pre túto spoločnosť aj reklamu na autách. Žalobca sklady na oleje a mazivá asi nemal, mal ich len v garáži asi 40 litrov. Po dopravnej nehode žalobcu prišiel zástupca spoločnosti FUX a zobral tieto veci z garáže.

1.9. Na pojednávaní dňa 21. 2. 2022 žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol vykonať ďalšie dokazovanie a to výsluchom troch svedkov, ktorí boli v čase dopravnej nehody jeho zamestnancami, pričom uviedol, že títo svedkovia by sa zrejme mohli a mali vyjadriť k tomu, tomu v akej oblasti žalobca podnikal, s čím podnikal, s akým majetkom, kde sa tento majetok nachádza, čo sa po dopravnej nehode dialo s majetkom žalobcu, ktorý mal v podnikaní a to obdobným spôsobom ako sa vyjadroval svedok J. G.. Zároveň navrhoval ďalšie dokazovanie a to znaleckým dokazovaním na zisťovanie pravosti podpisov žalobcu na rôznych listinách. Súd vykonanie týchto dôkazov nenariadil. Žalobca bol povinný uplatniť prostriedky procesného útoku včas. Prostriedky procesného útoku nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Súd poukazuje na skutočnosť, že žalobca mal možnosť vykonanie dôkazu výsluchom týchto svedkov navrhnúť už skôr, s poukazom na hospodárnosť konania, pričom vykonanie uvedeného dôkazu by vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania. Súd nevykonal ani dôkaz nariadením znaleckého dokazovania na zisťovanie pravosti podpisov žalobcu na rôznych listinách, nakoľko aj tento dôkaz mohol žalobca navrhnúť už skôr, pričom vykonanie toho dôkazu by bolo aj nehospodárne, vyžadovalo by vykonanie ďalších úkonov súdu, nariadenia následne ďalšieho pojednávania a pre posúdenie nároku žalobu by bolo aj irelevantné, pretože aj v prípade zistenia, že by podpis žalobcu na niektorých listinách nebol podpisom žalobcu, uvedená skutočnosť by nič nezmenila na záveroch súdu o tom, že žalobca v spore nepreukázal protiprávne konanie žalovanej smerujúce k spôsobeniu škody žalobcovi. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu (§ 153 ods.2 CSP).

1.10. Predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je, že niekto porušil určitú povinnosť a porušením tejto povinnosti spôsobil inej osobe škodu. Spôsobenie škody inej osobe a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním (porušením povinnosti) a vzniknutou škodou sú ďalšími podmienkami vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu. V spore bolo na žalobcovi, aby preukázal, že žalovaná porušila určitú povinnosť, čím mu spôsobila škodu, a že je daná aj ich príčinná súvislosť. Žalobca v spore nepreukázal (tak ako už súd konštatoval vyššie) protiprávne konanie žalovanej a to, jeho tvrdenie, že ukončila jeho podnikateľskú činnosť a zlikvidovala jeho majetok, ktorý slúžil vykonávaniu jeho podnikateľskej činnosti. Už pri nesplnení tejto povinnosti je daný dôvod na zamietnutie žaloby žalobcu. Súd navyše poukazuje na to, že v prípade, pokiaľ by žalobca aj túto skutočnosť v spore preukázal, nepreukázal skutočne vzniknutú škodu, nakoľko ju určil len jednoduchým matematickým výpočtom ako rozdiel v stave na konci rokov 2007 a 2006. Žalobca v spore tvrdil, že škoda mu vznikla za obdobie od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007. Nebral do úvahy podstatnú skutočnosť a to, že žalobca vykonával a bol schopný vykonávať svoju podnikateľskú činnosť od 1. 1. 2007 do 26. 3. 2007, čiže do jeho dopravnej nehody, ktorú skutočnosť v spore nikto ani nespochybňoval a bol oprávnený nakladať s majetkom, ktorý slúžil jeho podnikateľskej činnosti. Žalobca v spore ničím nepreukázal svoje tvrdenie, že by žalovaná zlikvidovala jeho majetok. Keďže žalobca v spore neunesol dôkazné bremeno, súd jeho žalobu zamietol.

1.11. Vzhľadom na skutočnosť, že súd žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú, prioritne s poukazom na nepreukázanie protiprávneho konania žalovanou, nebolo dôvodné zaoberať sa vznesenou námietkou

premlčania.

1.12. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

1.13. Žalovaná bola v konaní úspešná v plnom rozsahu, preto jej súd priznal náhradu trov konania v pomere 100 % trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. júla 2023 sp. zn. 17Co/61/2022 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje (výrok I.). Žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov odvolacieho konania žalovanej (výrok II.).

2.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k nepreukázaniu splnenia zákonných predpokladov zodpovednosti žalovanej za uplatnenú škodu, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP na tieto v celom rozsahu poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 CSP; § 380 CSP), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP).

2.2. Odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Odvolací súd sa po preskúmaní veci stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanom spore neboli splnené zákonné podmienky na vyhovie žalobe žalobcu z dôvodu nepreukázania splnenia zákonných predpokladov zodpovednosti žalovanej za uplatnenú škodu, keď v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP); pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní bol postačujúci skutkový stav veci, ako ho zistil súd prvej inštancie, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal aj odvolací súd (§ 383 CSP); pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie (§ 384 CSP); pokiaľ ide o konkrétnu ťažiskovú odvoláciu argumentáciu žalobcu (§ 387 ods. 3 druhá veta CSP) odvolací súd udáva, že:

(1) pokiaľ žalobca namietal porušenie svojho práva na spravodlivý proces v dôsledku nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nevykazuje znaky nepreskúmateľnosti v takom rozsahu, že by nebolo vôbec možné zistiť, na základe akých dôvodov súd prvej inštancie vo veci rozhodol (R 2/2016); naopak z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, na základe akých konkrétnych dôvodov nemal súd prvej inštancie preukázané predpoklady zodpovednosti žalovanej za uplatnenú škodu; súd prvej inštancie dostatočne konkrétne uviedol, že nemal preukázané žalobcom tvrdené konkrétne správanie žalovanej, ktorým mala podľa žalobcu likvidovať jeho majetok z podnikania po dopravnej nehode žalobcu, preto nebolo preukázané protiprávne konanie žalovanej ako jeden z predpokladov jej zodpovednosti za uplatnenú škodu; na rozhodnutie o podanej žalobe žalobcu postačoval tento záver súdu prvej inštancie; pre záver o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie nepostačuje len skutočnosť, že žalobca s napadnutým rozhodnutím a jeho dôvodmi nesúhlasí alebo ich považuje za nedostatočné;

(2) pokiaľ žalobca až na poslednom pojednávaní dňa 21. 02. 2022 navrhol vykonanie ďalších dôkazov (znalecké dokazovanie a výsluch svedkov) aj odvolací súd dospel k záveru, že tieto prostriedky procesného útoku neboli uplatnené včas, pretože žalobca ich nepochybne mal predložiť skôr v zmysle § 153 ods. 1 CSP a vykonanie dokazovania by si vyžiadalo odročenie pojednávania v zmysle § 153 ods. 2 CSP (na rozdiel od listinných dôkazov predložených žalovanou, na vykonanie ktorých nebolo potrebné odročiť pojednávanie); preto sudcovskú koncentráciu uplatnil súd prvej inštancie aj podľa odvolacieho súdu dôvodne a v súlade so zákonom;

(3) nezistil ani tvrdenú inú vadu konania spočívajúcu v postupe súdu prvej inštancie pri výsluchu

žalovanej ako strany sporu mimo pojednávania v jej domácom prostredí; z obsahu spisu vyplývajú viaceré správy zo strany ošetrojúcich lekárov žalovanej, ktorí neodporučili jej účasť na pojednávaní; výsluch žalovanej v jej domácom prostredí sa uskutočnil za účasti právneho zástupcu žalobcu, ktorý sa ho aktívne zúčastnil a kládol žalovanej otázky; samotný žalobca sa na výsluch žalovanej bez ospravedlnenia neustanovil (vysvetlenie, že reagoval na vyhlásenie žalovanej, že ho nevpustí do bytu, nie je podľa odvolacieho súdu postačujúce); uvedeným postupom súdu prvej inštancie nedošlo ani podľa odvolacieho súdu k inej vade konania a žalobca nebol žiadnym spôsobom ukrátený na svojich procesných právach;

(4) nedošlo ani k porušeniu práva na spravodlivý proces v rámci dokazovania, ktorý žalobca ťažiskovo videl v nesprávnom hodnotení dôkazov; súd prvej inštancie vyhodnotil dokazovanie podľa svojej úvahy (ktorá našla odraz v odôvodnení napadnutého rozsudku), pričom každý dôkaz hodnotil jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP); žalobca tento odvolací dôvod ťažiskovo založil na tvrdení, že súd prvej inštancie nedostatočne zohľadnil skutočnosť, že po dopravnej nehode nebol vôbec schopný vybavovať svoje záležitosti a jeho podnikanie mohla ukončiť len žalovaná, ktorá bez oprávnenia vybavovala jeho záležitosti a mala sa priznať k ukončeniu jeho podnikania v rámci výsluchu v trestnom konaní dňa 24. 01. 2019, ako aj v rámci vyjadrenia v ďalšom sporovom konaní; žalobca však v spore neprodukoval žiadny priamy dôkaz o tvrdenom konaní (správaní) žalovanej spočívajúci v neoprávnenom nakladaní s majetkom žalobcu z podnikania; naproti tomu žalobca v konaní produkoval argumentáciu, z ktorej vyplýva (len) domnienka o takomto správaní žalovanej; vo všeobecnosti platí, že „miera dôkazu je určená základným pravidlom stanoveným tak, že dokázané sú len tie skutočnosti, ktorých možnosť pravdepodobnosti zodpovedá praktickej istote, pričom praktickou istotou je pravdepodobnosť na hranici istoty neprípúšťajúca, resp. vylučujúca rozumné pochybnosti“ (porovnaj Macur J., Postmodernismus a zjišťování skutkového stavu v civilním soudním řízení, Brno MU 2001, s. 145, 147, 168-171, uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28/Cdo/3459/2013 zo dňa 08. 01. 2014, Lavický P., Důkazní břemeno v civilním řízení soudním, Praha Leges 2017, s. 36); na základe samotných domníenok preto nemožno mať tvrdenú skutočnosť za preukázanú; zo skutkových tvrdení žalobcu a z dôkazov, ktoré žalobca navrhol vykonať a boli skutočne vykonané, nemožno k dospieť k takej miere istoty, ktorá by bola dostačujúca pre záver o tom, že žalovaná (neoprávnené) nakladala s majetkom žalobcu z podnikania; všeobecné tvrdenia žalobcu, že len žalovaná mala možnosť s jeho majetkom nakladať sú z hľadiska preukázania tvrdených skutočností nedostačujúce, vzhľadom na ich popretie žalovanou aj sporné; v prejednávanej spore bol navyše dokazovaním preukázaný opak ohľadne niektorých tvrdení žalobcu (ako nepravdivé sa ukázalo tvrdenie žalobcu, že žalovaná ukončila jeho podnikanie na živnostenskom úrade) a súčasne z dokazovania vyplynulo, že v spornom období roka 2007 žalobca mohol nakladať so svojím majetkom v účtovnom období roka 2007 od 01. 01. 2007 do 26. 03. 2007 a z výpovede svedka (zamestnanca žalobcu) vyplynulo, že po dopravnej nehode žalobcu prišiel zástupca spoločnosti, s ktorou žalobca podnikal a vzal veci z garáže žalobcu, čo je v rozpore s prezentovanou domnienkou žalobcu, že výlučne žalovaná mala možnosť nakladať s majetkom žalobcu z podnikania; súčasne pokiaľ žalobca poukazoval na skutočnosť, že žalovaná ho zastupovala v rámci daňovej kontroly, z tejto skutočnosti tiež žiadnym spôsobom nevyplýva nakladanie s majetkom žalobcu z podnikania; žalobca nebol úspešný ani v trestnom konaní vedenom proti žalovanej; na základe uvedeného ani podľa odvolacieho súdu nedošlo k tvrdeným nedostatkom v rámci hodnotenia dôkazov zo strany súdu prvej inštancie;

(5) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým zisteniam (bod 1.3 odôvodnenia) ako aj k správnej právnej posúdeniu veci (bod 1.4 odôvodnenia); nakoľko ani podľa odvolacieho súdu sa žalobcovi nepodarilo preukázať konkrétne neoprávnené nakladanie s jeho konkrétnym majetkom z podnikania zo strany žalovanej (skutkové zistenie), neboli splnené predpoklady zodpovednosti žalovanej za uplatnenú škodu (právne posúdenie); na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a to vrátane závislého výroku (§ 379 písm. a) CSP) o trovách konania (druhý výrok), ktorý bol tiež vecne správny a odôvodnený plným úspechom žalovanej v spore vzhľadom na jeho výsledok (zamietnutie žaloby žalobcu).

2.3. Podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika CSP v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta CSP).

2.4. V prejednávanej spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie

nevysporiadal.

2.5. Podstatné tvrdenia strán uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika CSP v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta CSP).

2.6. Žalobca podané odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Skutkové zistenia súdu prvej inštancie a právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu žaloby žalobcu sú však podľa odvolacieho súdu správne a obsahom uplatnených odvolacích dôvodov sa ich žalobcovi nepodarilo spochybníť; odvolací súd nezistil ani tvrdý nesprávny procesný postup a inú vadu konania v rámci dokazovania a ani porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces v dôsledku tvrdého nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku (body 4.4 a 4.5 odôvodnenia).

2.7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, a to vrátane závislého výroku (§ 379 písm. a) CSP) o trovách konania (druhý výrok), ktorý bol tiež vecne správny a odôvodnený plným úspechom žalovanej v spore vzhľadom na jeho výsledok (zamietnutie žaloby žalobcu).

2.8. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko žalovaná bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, priznal jej odvolací súd proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %); z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23. 03. 2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30. 05. 2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22. 06. 2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04. 04. 2017). O samotnej výške náhrady trov odvolacieho konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 420 písm. f) CSP.

3.1. Na základe podaného dovolania žalobca navrhuje, aby dovolací súd buď na základe ustanovenia § 449 ods. 3 CSP napadnutý rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/61/20221104 zo dňa 26. 07. 2023 zmenil nasledovne:

Súd mení rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/61/2022-1104 zo dňa 26. 07. 2023 tak, že rozsudok Okresného súdu žiar nad Hronom sp. zn. 5C/15/2019-1019 zo dňa 21. 02. 2022 mení tak, že žalovaná je povinná žalobcovi zaplatiť sumu 57.703,64 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

alebo aby dovolací súd na základe ustanovenia § 449 ods. 1 CSP zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/61/2022-1104 zo dňa 26. 07. 2023 zrušil a na základe ustanovenia § 450 Civilného sporového poriadku vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.2. Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/61/2022-1104 zo dňa 26. 07. 2023 žalobca týmto dovolaním napáda z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, t. j. z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.3. Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu žalobca vidí v tom, že súd prvej inštancie nevykonával dôkazy navrhované žalobcom a odvolací súd toto pochybenie súdu prvej inštancie nenapravil napriek tomu, že daný dôvod bol uplatnený už ako dôvod odvolací. Dôkazy navrhované žalobcom pritom boli a sú takými dôkazmi, ktoré by podstatným spôsobom prispeli k zisteniu skutkového stavu veci. Jedná sa o dokazovanie relevantné vo vzťahu k uplatnenému nároku a majúce význam pre rozhodovanie súdu vo veci samej. Konkrétne na tomto mieste žalobca poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie, ktoré bolo žalobcom navrhované na pojednávaní dňa 21. 02. 2022, t. j. znaleckého dokazovania znalcom z odboru grafológie a dokazovania výsluchom navrhovaných svedkov. Jedná sa o dokazovanie, ktoré bolo navrhované odôvodnene a ktorého vykonanie by prispelo k riadnemu zisteniu skutkového stavu veci v rozsahu potrebnom pre správne a spravodlivé rozhodnutie. Skutočnosti, ktoré mali byť vykonaním tohto dokazovania, t. j. znaleckým dokazovaním a výsluchom označených svedkov, zisťované boli riadne označené. Teda uvedené návrhy na doplnenie dokazovania boli prednesené vrátane riadneho označenia skutkových tvrdení rozhodujúcich pre posúdenie uplatneného nároku, ktoré mali byť znaleckým dokazovaním a výsluchmi navrhovaných osôb preukazované. Zároveň dôvodnosť a potreba vykonania tohto navrhovaného dokazovania vyplývala z obsahu dovtedy vykonaných dôkazov potvrdzujúcich účasť žalovanej na nakladaní a likvidácii majetku žalobcu z podnikania po jeho dopravnej nehode. Zároveň dôvodnosť a potreba vykonania tohto dokazovania vyplývala z obsahu dovtedy vykonaných dôkazov potvrdzujúcich použitie nepravých podpisov žalobcu na listinách týkajúcich sa výkonu jeho podnikateľskej činnosti, resp. potvrdzujúcich účasť žalovanej na nakladaní a likvidácii majetku žalobcu (aj majetku z podnikania) po jeho dopravnej nehode.

3.4. Ďalej v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP žalobca za porušenie práva na spravodlivý súdny proces považuje nesprávny postup súdu prvej inštancie, ktorý odvolací súd nenapravil napriek tomu, že daný dôvod bol uplatnený už ako dôvod odvolací, spočívajúci v tom, že súd prvej inštancie uprel žalobcovi možnosť reagovať na nové dôkazy predložené protistranou na poslednom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 21. 02. 2022. Na tomto pojednávaní žalovaná strana predložila listiny o zmluvách o pôžičke uzavretých žalobcom, resp. faktúry vystavené žalobcovi ako podnikateľovi. Tieto listiny sa týkajú žalobcu, resp. sa týkajú nakladania s jeho majetkovými právami a záväzkami. Tieto listiny boli na uvedenom pojednávaní protistranou predložené, súdom prvej inštancie oboznámené a žalobcovi doručené. Na jednej strane súd žalovanej umožnil tieto listiny predložiť a na pojednávaní vykonával ich oboznámenie, teda akceptoval ich ako dôkazy (hoci tiež neboli predložené včas s ohľadom na zásadu koncentrácie konania), na strane druhej už neumožnil žalobcovi na tieto dôkazy ďalej reagovať potom, čo by mal žalobca možnosť sa s nimi riadne oboznámiť. Tieto listiny boli novými dôkazmi, s ktorými žalobca nebol skôr oboznámený.

3.5. Naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP žalobca vidí v nezákonnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý bol akceptovaný aj súdom odvolacím, pri realizácii výsluchu žalovanej, ktorý sa uskutočnil v obydlí a domácnosti žalovanej bez reálnej možnosti účasti žalobcu na tomto výsluchu. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie opakovane namietal použitie iného postupu ako výsluchu žalovanej priamo na pojednávaní a vyjadroval svoj nesúhlas s tým, aby žalovaná bola vypočutá v mieste svojho bydliska len za účasti právnych zástupcov sporových strán. Žalobca trval na svojom návrhu na vykonanie dôkazu výsluchom žalovanej na pojednávaní. Žalobca na tom trval preto, že mal právo a chcel využiť svoje právo zúčastniť sa pojednávania, na ktorom bude výsluch žalovanej realizovaný.

3.6. Aj prípade vykonávania dôkazov mimo pojednávania majú strany právo byť prítomné na takto vykonávanom dokazovaní (bez ohľadu na to, či majú alebo nemajú právneho zástupcu), čo výslovne vyplýva z ustanovenia § 188 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie v podstate znemožnil žalobcovi účasť pri výsluchu žalovanej v jej obydlí (do ktorého žalovaná odmietla žalobcovi vstup) a takýmto spôsobom neoprávnene zvýhodnil žalovanú. Výsluch má byť v súlade so zákonom realizovaný na pojednávaní, kde majú obe sporové strany v rovnakom prostredí rovnaké možnosti na uplatnenie svojich procesných práv a nie v mieste bydliska jednej sporovej strany, kde nie je priestor pre účasť a riadne uplatňovanie procesných práv druhej sporovej strany a všetkých ostatných osôb, ktoré pri výsluchu budú alebo majú právo byť prítomné. V danom prípade ani neexistoval žiaden objektívny dôvod na to, aby výsluch žalovanej bol vykonaný mimo pojednávania. Postup, ktorý zvolil súd prvej inštancie, nenavrhol ani jedna sporová strana. Dôvody, na základe ktorých súd prvej inštancie tento postup zvolil, neobstoja. Žalovaná

nepredložila žiadny relevantný doklad, z ktorého by malo vyplývať, že jej nepriaznivý zdravotný stav alebo iný vážny a objektívne daný dôvod neumožňuje účasť na pojednávaní. Psychologická správa klinického psychológa nie je správou o zdravotnom stave a stres nie je dôvodom nemožnosti účasti na pojednávaní. Čo potom žalobca a jeho psychický stres daný tým, čo po navrátení spôsobilosti na právne úkony zistil a zisťuje o tom, ako žalovaná nakladala s jeho majetkom, ako aj tým, že s ním žalovaná absolútne o tom odmieta komunikovať a čokoľvek mu vysvetliť? Žalobca bol uvedeným postupom súdu prvej inštancie jednoznačne znevýhodnený a zo strany žalovanej sa nejednalo o nič iné, ako o účelovú snahu vyhnúť sa priamej konfrontácii so žalobcom.

3.7. V súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP ďalej podľa žalobcu porušenie práva na spravodlivý súdny proces v tomto prípade spočíva aj v tom, že vykonané dokazovanie bolo hodnotené v rozpore so zákonom, v rozpore so zásadami CSP týkajúcimi sa inštitútu prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, resp. koncentrácie konania. Vykonané dokazovanie bolo súdom prvej inštancie, resp. odvolacím súdom hodnotené v rozpore s princípmi, na ktorých spočíva CSP, konkrétne v rozpore s ustanovením § 191 CSP a v konečnom dôsledku tak v rozpore s článkom 15 základných princípov CSP. Jedná sa o nesprávny procesný postup v súvislosti s hodnotením dôkazov, ktorý nesprávny procesný postup mal za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Dôsledkom tohto nesprávneho procesného postupu bolo žalobcovi znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nejedná sa tu len o vadu spočívajúcu v nesprávnom zistení skutkového stavu. Také hodnotenie dokazovania, pri ktorom

súd nepostupuje podľa zásad hodnotenia dôkazov a neprihliadne na relevantné riadne predložené a vykonané dôkazy a skutočnosti, ktoré z týchto dôkazov vyplývajú, je potrebné považovať aj za porušenie práva na spravodlivý proces. Zásady uvedené v ustanovení § 191 CSP sú pre súd záväzné a ich porušenie pri hodnotení skutkového stavu veci je porušením zákona a porušením práva na spravodlivý proces. Pokiaľ súd neprihliadne na skutočnosti, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania a ktoré sú podstatné a relevantné pre ustálenie správnych skutkových zistení a správnych právnych záverov, teda v konečnom dôsledku pre správne rozhodnutie vo veci samej, jedná sa o skutkovú vadu rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj o prípad postupu súdu, ktorý porušuje právo strany na spravodlivý súdny proces.

3.8. Naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP žalobca vidí v porušení jeho práva na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami a produkovanými dôkazmi v konaní zo strany súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, resp. v porušení jeho práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

3.9. V danom prípade sa súd v napadnutom rozhodnutí riadne nevyjadril, neposúdil a nedal odpoveď na podstatné tvrdenia žalobcu týkajúce sa skutkového stavu veci a jej právneho posúdenia. Prihliadnutie na podstatné dôkazy a správne posúdenie skutkového stavu veci, správne posúdenie toho, čo bolo a čo nebolo medzi sporovými stranami sporné je dôležitým momentom prejednávanej veci. Pokiaľ by tvrdenia žalobcu, ktoré žalobca predloženými dôkazmi preukázal, vrátane právnej argumentácie, boli zohľadnené, znamenalo by to pre žalobcu úspech v konaní. Tvrdenia a dôkazy žalobcu v súvislosti so zistením skutkového stavu veci a jej právneho posúdenia je v predmetnej právnej veci potrebné považovať za významné, podstatné, právne relevantné a pre rozhodnutie súdu za rozhodujúce. Preto bol súd prvej inštancie, resp. odvolací súd povinný sa vo svojom rozhodnutí vysporiadať s argumentáciou žalobcu, ktorá sa týka skutkových okolností a právneho posúdenia prejednávanej veci. Toto však súd prvej inštancie, resp. odvolací súd nespravil a na všetky podstatné argumenty a dôkazy žalobcu týkajúce sa skutkového stavu a právneho posúdenia veci nereagoval zodpovedajúcim spôsobom a nevysvetlil prečo na tieto argumenty a dôkazy žalobcu neprihliadol. Takýto postup súdu nemožno považovať za zákonný spôsob vyhodnotenia dokazovania a odôvodnenia súdneho rozhodnutia, keďže nedáva odpovede na podstatné a právne relevantné dôvody žaloby a nedáva odpovede na podstatné a právne relevantné skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania.

3.10. V predmetnej právnej veci má žalobca za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahuje náležitú argumentáciu vo vzťahu k tomu, akým spôsobom súd prvej inštancie prihliadol, resp. sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami vyplývajúcimi z vykonaného dokazovania, resp. zo všetkými relevantnými argumentami prednesenými žalobcom a jeho právnym zástupcom. Konkrétne odvolací súd dostatočným spôsobom neprihliadol a ani nevysvetlil prečo neprihliadol na

skutočnosti týkajúce sa uplatneného nároku na náhradu škody, ktoré vyplývajú z výpovedí sporových strán, skutočnosti vyplývajúce z výpovedí svedkov, ako aj zo žalobcom predložených, resp. súdom zabezpečených listinných dôkazov. Jedná sa najmä o preukázaný fakt, že žalobca od marca 2007 v období po dopravnej nehode, nebol spôsobilý na vykonávanie právnych úkonov, resp. nebol schopný si zariadovať žiadne svoje záležitosti, ďalej fakt, že všetky jeho záležitosti, vrátane jeho podnikania a nakladania s majetkom z podnikania, zariadovala v danom období žalovaná (a to pred rozhodnutím súdu o zbavení spôsobilosti na právne úkony bez oprávnenia), čo vykonané dokazovanie potvrdzuje (napríklad zabezpečené listiny z daňového úradu alebo skutočnosť, že žalovaná sa v predchádzajúcom trestnom konaní v rámci svojej výpovede na polícii priznala, že ukončila podnikateľskú činnosť žalobcu). Na uvedené dôkazy a skutočnosti z nich vyplývajúce súd prvej inštancie, resp. odvolací súd pri svojom rozhodnutí vôbec neprihliadol a s uvedenými skutočnosťami sa vo svojom rozhodnutí, napriek tomu, že sú pre rozhodnutie podstatné, nevysporiadal; dokonca viaceré z týchto podstatných skutočností, ktoré boli potvrdené vykonaným dokazovaním, v napadnutom rozhodnutí súd ani nespomenul a úplne ich ignoroval.

3.11. Ďalším príkladom konkrétneho dôkazu, na ktorý súd neprihliadol a s ktorým sa súd pri hodnotení dokazovania riadne nevysporiadal, je písomné vyjadrenie žalovanej zo dňa 25. 09. 2019, ktoré žalovaná predložila v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 7C/15/2019. Uvedené písomné vyjadrenie žalovanej bolo v tomto konaní na doplnenie dokazovania predložené z dôvodu, že skutočnosti žalovanou uvádzané v písomnom vyjadrení sú v rozpore s jej tvrdeniami, ktoré uviedla v rámci svojho výsluchu v tomto konaní. Žalovaná totiž sama vo svojom písomnom vyjadrení výslovne potvrdila, že práve ona za žalobcu zariadovala všetky jeho záležitosti („vo všetkom som konala ja“), pretože „nebol schopný vybavovať si svoje úradné, pracovné záležitosti a svoje záväzky“.

3.12. Za porušenie práva spravodlivý súdny proces žalobca považuje aj podstatný nesúlad záverov prezentovaných odvolacím súdom a rozhodnutia odvolacieho súdu s vykonaným dokazovaním. Nepriзнание nároku na náhradu škody, ktorá na strane žalobcu vznikla v dôsledku protiprávneho konania žalovanej, je nesprávnym rozhodnutím. Porušením práva žalobcu na spravodlivý proces v danom prípade (a naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP) spočíva aj v arbitrárnom postupe odvolacieho súdu, ktorý rozhodol v rozpore so skutočnosťami vyplývajúcimi z vykonaného dokazovania. Rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho závery sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

3.13. Dokazovaním, ktoré sa týka vtedajšieho zdravotného a psychického stavu žalobcu, bola zároveň v plnom rozsahu vyvrátená obrana žalovanej, ktorá sa v konaní bráni tvrdením, že žalobca si svoje záležitosti po dopravnej nehode zariadoval sám, s čím mu ona mala len pomáhať, napríklad tým, že ho zaviezla na príslušný úrad. Žalobca ničoho takého objektívne schopný nebol a tvrdenia žalovanej sú účelové a nepravdivé.

3.14. Dvoma základnými rozhodujúcimi skutočnosťami pre posúdenie nároku v tomto konaní, na ktoré však súd prvej inštancie, resp. súd odvolací zodpovedajúcim spôsobom neprihliadol, sú tieto. Po prvé, je to preukázaný fakt, že žalobca od marca 2007 v období po dopravnej nehode, nebol spôsobilý na vykonávanie právnych úkonov, resp. nebol schopný si zariadovať žiadne svoje záležitosti. Po druhé, je to preukázaný fakt, že všetky jeho záležitosti, vrátane nakladania s jeho majetkom, zariadovala v uvedenom období výlučne žalovaná; žiadna iná taká osoba, ktorá by zariadovala záležitosti žalobcu, vystupovala za neho a vykonávala za neho právne úkony, v uvedenom období, okrem žalovanej, nebola. Toto sú skutočnosti, ktoré sú jednoznačne a nespochybniteľne potvrdené vykonaným dokazovaním.

3.15. Napokon bolo v konaní preukázané, že majetok, ktorý slúžil výkonu podnikateľskej činnosti žalobcu, však ku dňu 31. 12. 2007 už neexistoval. Podľa výkazu o majetku a záväzkoch ako súčasti daňového priznania žalobcu zostaveného ku dňu 31. 12. 2007 žalobca ako fyzická osoba podnikateľ nemal žiaden majetok; hodnota jeho čistého obchodného imania (čistého obchodného majetku) predstavovala 0,00 SKK.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že navrhuje dovolanie žalobcu ako nedôvodné odmietnuť v zmysle § 447 písm. f) CSP alebo zamietnuť v zmysle § 448 CSP a zároveň jej priznať náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo

napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z väd uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá aj jeho dôvodnosť.

6. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide, napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

8. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

9. Dovolateľ namietal, že súd prvej inštancie nevykonal dôkazy navrhované ním a odvolací súd toto pochybenie súdu prvej inštancie nenapravil. Súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie, ktoré bolo ním navrhované na pojednávaní dňa 21. 02. 2022, t. j. vykonanie znaleckého dokazovania znalcom z odboru grafológie, ako aj výsluchom navrhovaných svedkov.

9.1. K predmetnej námietke súd prvej inštancie v bode 27. uviedol, že súd vykonanie týchto dôkazov nenariadil, keďže žalobca bol povinný uplatniť prostriedky procesného útoku včas. Prostriedky procesného útoku nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Žalobca mal možnosť vykonanie dôkazu výsluchom týchto svedkov navrhnúť už skôr s poukazom na hospodárnosť konania, pričom vykonanie uvedeného dôkazu by vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania. Súd nevykonal ani dôkaz nariadením znaleckého dokazovania na zisťovanie pravosti podpisov žalobcu na rôznych listinách, nakoľko aj tento

dôkaz mohol žalobca navrhnuť už skôr, pričom vykonanie tohto dôkazu by bolo aj nevhodné a vyžadovalo by vykonanie ďalších úkonov súdu, nariadenia následne ďalšieho pojednávania.

9.2. Odvolací súd k predmetnej námietke v bode 4.5 odsek 2 uviedol, že tieto prostriedky procesného útoku neboli uplatnené včas, pretože žalobca ich nepochybne mal predložiť skôr v zmysle § 153 ods. 1 CSP a vykonanie dokazovania by si vyžiadalo odročenie pojednávania v zmysle § 153 ods. 2 CSP (na rozdiel od listinných dôkazov predložených žalovanou, na vykonanie ktorých nebolo potrebné odročiť pojednávanie); preto sudcovskú koncentráciu uplatnil súd prvej inštancie aj podľa odvolacieho súdu dôvodne a v súlade so zákonom.

9.3. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je zabrániť tomu, aby strany zdržiavali spor neskorými vykonanými procesnými úkonmi. Napríklad nie je žiadateľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmazenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytýčenie ďalšieho pojednávania. Nemožno však vylúčiť, že predloženie skutkového tvrdenia alebo dôkazného návrhu až na pojednávaní je v konkrétnom prípade dôvodné, napríklad ak je bezprostrednou reakciou na nové skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vyhodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechané na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní, alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že súd na procesný úkon neprihliadne, a tým mu neprizná procesné účinky.

9.4. Zo zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie zo dňa 21. 02. 2022 je zrejmé, že žalobca na predmetnom pojednávaní navrhol vykonanie dokazovania znaleckým posudkom z odboru grafológie, ako aj vypočutie troch svedkov (B. D.K.Š.S., A. P., O.W. P.). Na predmetnom pojednávaní právna zástupkyňa žalovanej predložila listinné dôkazy a tieto navrhla na predmetnom pojednávaní vykonať. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pokiaľ ide o návrhy na vykonanie dokazovania zo strany žalobcu, tieto prostriedky procesného útoku žalobca neuplatnil včas a tieto dôkazy teda nevykoná, avšak navrhnuté dokazovanie zo strany žalovanej, prostriedky procesnej obrany posúdil, že boli podané včas a tieto na predmetnom pojednávaní vykonal.

9.5. Je skutočnosť, že včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vyhodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechaná na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní alebo či prijme sankciu, ktorá spočíva v tom, že súd na procesný úkon neprihliadne a tým mu neprizná procesné účinky. Neobstojí však tvrdenie súdov nižších inštancií, že pokiaľ ide o predloženie prostriedkov procesného útoku zo strany žalobcu na tieto neprihliadnu z dôvodu, že neboli podané včas a tú istú situáciu ohľadne prostriedkov procesnej obrany zo strany žalovanej vyhodnotí opačne a omeškanie procesného úkonu ospravedlní a následne aj vykonáva dokazovanie. Je potrebné dbať predovšetkým na to, aby sa rovnako pristupovalo k následkom márneho uplynutia koncentrovanej lehoty vo vzťahu k obojom sporovým stranám. Je neprípustné, aby vo vzťahu k jednej procesnej strane súd na výsledky procesnej aktivity prihliadal, a vo vzťahu k druhej procesnej strane, naopak, neprihliadal. V prípade, že súd v rámci dodržania rovnosti zbraní bude prihliadať na výsledky procesnej aktivity v rozpore so sudcovskou koncentráciou, stráca sa tým základný zmysel a účel právnej úpravy. Postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu procesných práv dovolateľa spočívajúcich v tom, že odvolací súd sa neriadil dôsledne ustanovením § 153 CSP, čím došlo k naplneniu vady zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

10. Dovolateľ ďalej namietal, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces aj tým, že súd prvej inštancie uprel žalobcovi možnosť reagovať na nové dôkazy predložené protistranou na poslednom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 21. 02. 2022.

10.1. Zo zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 21. 02. 2022 je zrejmé, že právna zástupkyňa žalovanej predložila krátkou cestou aj priamo do rúk právneho zástupcu žalobcu listinné dôkazy, ktoré sú aj uvedené v zápisnici, ktoré súd prvej inštancie aj vykonával, k predmetným listinným dôkazom právny zástupca žalobcu uvádzal, že nemá možnosť k predmetným dôkazom sa nejakým relevantným spôsobom vyjadriť, pretože sú to nové doklady, ktoré žalovaná doteraz žalobcovi nepredložila, a to teda nie len v rámci tohto konania, ale vôbec.

10.2. Podľa čl. 9 Civilného sporového poriadku strany sporu majú právo sa oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.

10.3. Obsahom princípu kontradiktórnosti civilného sporového konania je existencia práve dvoch proti

sebe stojacich sporových strán s kontradiktórnym záujmom na výsledku civilného procesu. Inak povedané žalobca a žalovaný vyvíjajú procesnú aktivitu smerom k výsledku konania, ktorý by im bol na prospech. Je pritom pojmovo nemysliteľné, aby výsledok konania rovnako uspokojil obe sporové strany v kontradiktórnom postavení. Kontradiktórnosť v užšom zmysle znamená možnosť podrobiť procesnej „debate“ všetko, čo v konaní vyšlo najavo. Každá sporová strana má teda právo vyjadriť sa k výsledkom procesnej aktivity svojho procesného náprotivku. Tradičné vnímanie kontradiktórnosti znamená možnosť vyjadriť sa len k skutočnostiam uvádzaným protistranou a k vykonaným dôkazom. Civilný sporový poriadok ide však vo vnímaní kontradiktórnosti ešte ďalej. Z dikcie článku 9 je totiž nepochybné, že kontradiktórnosť v zmysle možnosti vyjadriť sa k procesnej aktivite svojej protistrany zahŕňa i možnosť vyjadriť sa k právnej argumentácii protistrany. Kontradiktórnosť civilného procesu má aj svoje ústavnoprávne limity, tie sa v civilnom sporovom poriadku prejavujú predovšetkým tzv. sudcovskou koncentráciou konania.

10.4. Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie zo dňa 21. 02. 2022 je zrejmé, že právny zástupca žalobcu na predmetnom pojednávaní argumentoval súdu, že k predmetným listinám, ktoré predložila žalovaná ako listinné dôkazy sa pre krátkosť času nevie vyjadriť a z predmetnej argumentácie je zrejmé, že žiadal lehotu na vyjadrenie k týmto listinným dôkazom, čo mu však prvostupňový súd neumožnil a o veci rozhodol a predmetné pochybenie nenapravil ani odvolací súd, čím zo strany súdov nižších inštancií došlo k porušeniu princípu kontradiktórnosti, čo má za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces a zakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

11. Žalobca ďalej namietal nezákonný postup súdu prvej inštancie, ktorý bol akceptovaný aj odvolacím súdom pri realizácii výsluchu žalovanej, ktorý sa uskutočnil v obydli a domácnosti žalovanej bez reálnej možnosti účasti žalobcu na tomto výsluchu.

11.1. V predmetnej námietke odvolací súd sa v bode 4.5. ods. 3 uviedol, že z obsahu spisu vyplývajú viaceré správy zo strany ošetrojúcich lekárov žalovanej, ktorý nedoporučili jej účasť na pojednávaní; výsluch žalovanej v jej domácom prostredí sa uskutočnil za účasti právneho zástupcu žalobcu, ktorý sa ho aktívne zúčastnil a kládol žalovanej otázky; samotný žalobca sa na výsluch žalovanej bez ospravedlnenia neustanovil (vysvetlenie, že reagoval na vyhlásenie žalovanej, že ho nepustí do bytu nie je podľa odvolacieho súdu postačujúce); uvedeným postupom súdu prvej inštancie nedošlo ani podľa odvolacieho súdu k inej vade konania a žalobca nebol žiadnym spôsobom ukrátený na svojich procesných právach.

11.2. S uvedenými dôvodmi odvolacieho súdu sa plne stotožňuje aj dovolací súd a uzatvára, že postupom súdu prvej inštancie nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, ktorý by naplňal vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

12. Pokiaľ ide o ďalšie námietky dovolateľa, a to že vykonané dokazovanie bolo hodnotené v rozpore so zákonom, v rozpore so zásadami CSP týkajúcimi sa inštitútu prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, resp. koncentrácie konania, vysporiadania sa so všetkými relevantnými skutočnosťami a produkovanými dôkazmi v konaní zo strany súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, resp. v porušení jeho práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a nesúlad záverov prezentovaných odvolacím súdom a rozhodnutia odvolacieho súdu s vykonaným dokazovaním, ktorými podľa dovolateľa došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces, s tými sa dovolací súd bližšie nezaoberal, keďže videl porušenie práva na spravodlivý proces žalobcu v porušení princípu koncentračného a princípu kontradiktórneho.

13. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že v kontexte celého súdneho konania ide o závažné pochybenie odvolacieho súdu, ktoré znemožnilo žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. 06. 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 237 ods. 1 OSP (teraz § 420 písm. f) CSP), dovolaním napadnuté rozhodnutie treba zrušiť; najvyšší súd v týchto prípadoch zrušoval napadnuté rozhodnutia bez toho, aby sa zaoberal správnosťou v nich zaujatých právnych záverov (por., napr. rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015,

7Cdo/212/2014 a 8Cdo/137/2015).

14. Dovolací súd z vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen procesne prípustné, ale je aj opodstatnené, a preto sa už ďalšími námietkami dovolateľa nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil, zrušil aj súvisiace rozhodnutia o trovách konania a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení § 450 CSP).

15. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie prípustný opravný prostriedok.